

ΠΕΜΠΤΗ 9 ΙΟΥΝΙΟΥ 2005
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Α. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Non Sicanorum aut Pelasgorum, qui primi coluisse Italiam dicuntur, sed aetatis suae verbis utebantur. Tu autem, proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris, sermone abhinc multis annis iam obsoleto uteris, quod neminem scire atque intellegere vis, quae dicas. Quin, homo inepte, taces, ut consequaris, quod vis? Sed antiquitatem tibi placere dicis, quod honesta et bona et modesta sit. Sic ergo vive, ut viri antiqui.

Hac re audita Augustus voluit filiam deterrere quominus id faceret. Eo consilio aliquando repente intervenit oppressitque ornatrices. Etsi super vestem earum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulavit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentionem aetatis. Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva.

Μονάδες 40

Β. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

aetatis	: ονομαστική πληθυντικού αριθμού
suae	: τον ίδιο τύπο του α' προσώπου
tu	: την ίδια πτώση του άλλου αριθμού
matre	: γενική πληθυντικού αριθμού
neminem	: γενική ενικού αριθμού
homo inepte	: την ίδια πτώση πληθυντικού αριθμού
consilio	: αφαιρετική πληθυντικού αριθμού
vestem	: αφαιρετική ενικού αριθμού
aliis sermonibus	: αιτιατική ενικού αριθμού
tempus	: ονομαστική πληθυντικού αριθμού.

Μονάδες 12

β. **multis, bona, antiqui**: Να γράψετε τους αντίστοιχους τύπους των άλλων βαθμών.

Μονάδες 3

2.α. **loquaris**: Να γράψετε τα απαρέμφατα όλων των χρόνων (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο).

Μονάδες 4

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

scire	: β' ενικό πρόσωπο προστακτικής του ίδιου χρόνου
placere	: γ' ενικό πρόσωπο υποτακτικής υπερσυντελικού της ίδιας φωνής
sit	: β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου
faceret	: γενική γερονδίου
intervenit	: α' ενικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού
oppressit	: α' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα της ίδιας φωνής
vidisse	: απαρέμφατο μέλλοντα παθητικής φωνής
extraxit	: αφαιρετική του σουπίνου
induxit	: γ' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής μέλλοντα της παθητικής φωνής
interrogavit	: γ' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα παθητικής φωνής
mallet	: τον ίδιο τύπο του ενεστώτα.

Μονάδες 11

3.α. Να μεταφέρετε στο τετράδιο σας την παρακάτω άσκηση και να συμπληρώσετε τα κενά, ώστε να φαίνεται ο συντακτικός ρόλος της κάθε λέξης.

primi	:	είναι.....	στο.....
sermone	:	είναι.....	στο.....
antiquitatem	:	είναι.....	στο.....
virī	:	είναι.....	στο.....
esse	:	είναι.....	στο.....

Μονάδες 5

β. **Sic vive:** Να επαναδιατυπώσετε την πρόταση, ώστε να εκφράζεται η απαγόρευση και με τους δυο τρόπους.

Μονάδες 4

γ. **Quin taces, ut consequaris, quod vis?**

Να μεταφερθεί στον πλάγιο λόγο με εξάρτηση από τις φράσεις: Philosophus hominem interrogat ... και Philosophus hominem interrogavit ...

Μονάδες 6

4.α.

- **Proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris**
- **Utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva**

Να αναγνωρίσετε το είδος και το συντακτικό ρόλο των δυο παραπάνω προτάσεων και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και το χρόνο του ρήματος της καθεμιάς.

Μονάδες 8

β.coluisse:

Να χαρακτηρίσετε συντακτικά το απαρέμφατο (Μονάδες 2), να γράψετε το υποκείμενο του (Μονάδες 2) και να αιτιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου (Μονάδες 3).

Μονάδες 7

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Δε χρησιμοποιούσαν τη γλώσσα (ή τα λόγια) των Σικανών ή των Πελασγών, οι οποίοι λέγεται ότι πρώτοι κατοίκησαν την Ιταλία, αλλά [εννοείται: τη γλώσσα] της εποχής τους. Εσύ, όμως, σαν να μιλάς τώρα με τη μητέρα του Εύανδρου, χρησιμοποιείς λόγια (ή γλώσσα) ξεπερασμένα/η (ή απαρχαιωμένα/η) ήδη εδώ και πολλά χρόνια, επειδή δε θέλεις κανένας να ξέρει και να καταλαβαίνει αυτά που (ή όσα - ή τι) λες. Γιατί δε σωπαίνεις, ανόητε άνθρωπε, για να πετύχεις αυτό που θέλεις; Αλλά λες ότι σου αρέσει η αρχαιότητα, επειδή κατά τη γνώμη σου είναι τιμημένη (ή αξιοπρεπής) και καλή και κόσμια (ή σεμνή). Έτσι επομένως (ή λοιπόν) να ζεις, όπως [εννοείται: ζούσαν] οι αρχαίοι άνδρες.

Όταν άκουσε αυτό το πράγμα, ο Αύγουστος θέλησε να αποθαρρύνει την κόρη του από το να κάνει αυτό. Με αυτό το σχέδιο, εμφανίστηκε κάποτε ξαφνικά (ή απρόοπτα) και έπιασε επ' αυτοφώρω τις κομμώτριες. Αν και ανακάλυψε άσπρες τρίχες πάνω στο φόρεμά τους, όμως ο Αύγουστος προσποιήθηκε ότι δεν τις είδε και με άλλες κουβέντες παρέτεινε το χρόνο, ώσπου έφερε τη συζήτηση στην ηλικία [εννοείται: της Ιουλίας]. Τότε ρώτησε την κόρη του εάν προτιμούσε να είναι μετά από μερικά χρόνια ασπρομάλλα ή φαλακρή.

B.

1.α.

aetates
meae
vos
matrum
nullius

homines inepti
consiliis
veste
alium sermonem
tempora

β. multis – pluribus – plurimis
bona – melior – optima
antiqui – antiquiores – antiquissimi

2.α Ev. Loqui M. locuturum esse
Παρκ. locutum esse Σ.Μ. locutum fore

β. scito
placuisset
fuistis
faciendi
interveniebam
opprimemus
visum iri
extractu
inducuntor
interrogatur
malit

3.α. primi : είναι επιρρηματικό κατηγορούμενο της χρονικής σειράς ή της τάξης στο qui
sermone : είναι αντικείμενο στο ρήμα uteris
antiquitatem : είναι υποκείμενο στο ειδικό απαρέμφατο placere (ετεροπροσωπία)
viri : είναι υποκείμενο στο εννοούμενο ρήμα vīvebant
esse : είναι τελικό απαρέμφατο ως αντικείμενο στο ρήμα mallet

γ. Philosophus hominem interrogat quin (ille) taceat , ut consequatur , quod velit.
Philosophus hominem interrogavit quin (ille) taceret , ut consequeretur , quod vellet.

4.α. Proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris :
Δευτερεύουσα υποθετική παραβολική πρόταση που λειτουργεί ως β' όρος σύγκρισης.
Εισάγεται με τον υποθετικό παραβολικό σύνδεσμο proinde quasi και εκφέρεται με υποτακτική γιατί η σύγκριση αφορά μια υποθετική πράξη ή κατάσταση, χρόνου ενεστώτα (loquaris) γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (uteris: οριστική ενεστώτα) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν.

Utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva :

Δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση που λειτουργεί ως έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα interrogavit. Η πλάγια ερώτηση είναι διμελής, το πρώτο σκέλος εισάγεται με το utrum και το δεύτερο σκέλος με το an , άρα δηλώνει ολική άγνοια. Εκφέρεται με υποτακτική όπως όλες οι πλάγιες ερωτήσεις αφού θεωρείται ότι η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πρότασης, χρόνου παρατατικού (mallet), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (interrogavit : οριστική ιστορικού παρακείμενου) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.

4.β.

- coluisse : ειδικό απαρέμφατο ως αντικείμενο στο λεκτικό ρήμα dicuntur.
- qui : είναι υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου coluisse
- Αν και στα λατινικά το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου επαναλαμβάνεται σε πτώση αιτιατική ακόμα και σε περίπτωση ταυτοπροσωπίας λόγω του λατινισμού του ειδικού απαρεμφάτου, εδώ διατηρείται η ονομαστική (qui) επειδή το απαρέμφατο coulisse εξαρτάται από λεκτικό ρήμα παθητικής φωνής (dicuntur). Έτσι έχουμε την άρση του λατινισμού του ειδικού απαρεμφάτου.